

... Radek Sárközi, Pedagogická komora

NEJVĚTŠÍ ÚSPĚCH STÁVKY: UČITELÉ ZVEDLI HLAVU

Vedení Pedagogické komory podpořilo stávku, kterou vyhlásily školské odbory na středu 6. 11. 2019. Členové Pedagogické komory, kterých je již více než 2700, se do stávky aktivně zapojili a na mnoha školách přímo organizovali stávkové výbory. Pedagogická komora se přihlásila k požadavku ČMOS PŠ na desetiprocentní růst tarifů a zároveň vyhlásila vlastní stávkové požadavky. O přípravě stávky jsme informovali na našem webu www.pedagogicka-komora.cz, prostřednictvím Facebooku a rozesláním informačních e-mailů.

Ministr školství Robert Plaga označil stávku za debakl. Já si naopak myslím, že byla úspěšná, protože se do ní zapojila nebo ji nějakým způsobem podpořila většina škol, jak informovaly školské odbory. Pedagogická komora připravila pro stávku půdu tím, že v uplynulém školním roce zorganizovala řadu akcí. Začalo to „Otevřeným dopisem politikům za záchranu českého školství“, který podepsalo více než 4000 signatářů. Následoval „Den učitelů v černé“, do kterého se zapojila tisícovka škol. Na něj navázal „Týden škol v černé“, který měl ve sborovnách ještě větší ohlas. Učitelé se museli společně domluvit, že přijdou do školy v černém oblečení, pořídili si společnou fotografii a tu zveřejnili společně se svými požadavky. Museli tak vystoupit ze své komfortní zóny a jít s kůží na trh. Tyto akce postupně posílily soudržnost sboroven a odvahu i sebevědomí jejich účastníků.

Vyhlášení stávkové pohotovosti? Pro!

Na přelomu školního roku zorganizovala Pedagogická komora dotazníkové šetření ke stávkové pohotovosti, do kterého se opět zapojily tisícovky respondentů. Pro vyhlášení stávkové pohotovosti se vyjádřilo 94,5 % pedagogů, což bylo pro vedení Pedagogické komory jednoznačným impulzem začít se připravovat na stávku. V této anketě se mohli učitelé vyjadřovat k navrženým požadavkům, přičemž si všechny získaly výraznou podporu (podrobnější popis jednotlivých požadavků naleznete na webu Pedagogické komory.)

1. Žádáme, aby vláda neprodleně splnila usnesení Poslanecké sněmovny o zvýšení platů učitelů na 130 % průměrné mzdy v ČR nejpozději od roku 2020 (98,1 % hlasů pro).
2. Požadujeme revizi inkluzivního vzdělávání (97,7 % hlasů pro).
3. Žádáme navýšení kapitoly školství o čtvrtinu – na 5 % HDP, což je průměr zemí Evropské unie a OECD (97,6 % hlasů pro).

4. Požadujeme změny v návrhu novely zákona o pedagogických pracovnících (91,8 % hlasů pro).
5. Žádáme, aby vláda projednala Otevřený dopis politikům za záchranu českého školství (94,3 % hlasů pro).
6. Požadujeme omezení vlivu neziskovek na rozhodování o školství (Eduin, ČOSIV, Nadace OSF...) (89,3 % hlasů pro).
7. Žádáme odvolání náměstků MŠMT Václava Pícla a Petra Pavlíka (70,2 % hlasů pro).
8. Požadujeme změny v zařazování pedagogických pracovníků do tarifních tříd (90,6 % hlasů pro).

Jeden z požadavků byl částečně splněn brzy po zveřejnění průběžných výsledků našeho dotazníkového šetření, ke kterému došlo uprostřed doby hlasování. Ministr překvapivě odvolal politického náměstka Petra Pavlíka.

Podpora pro odbory

Po zveřejnění konečných výsledků ankety začalo vedení Pedagogické komory připravovat vyhlášení stávkové pohotovosti. Předběhly nás ale školské odbory, což nevnímám nijak negativně, naopak jsem to přivítal. Pedagogická komora poprvé ČMOS PŠ veřejně podpořila. Má kritika vždy směřovala k tomu, aby předseda ČMOS PŠ vystupoval aktivněji a důsledněji hájil zájmy všech pracovníků ve školství. Zcela logicky jsme tudíž Františka Dobšíka podpořili, když se rozhodl konečně bouchnout pěstí do stolu, přestal ustupovat a vyhlásil stávku. Ono už vlastně nebylo kam ustupovat, když se z původně slíbených 15 procent stalo pouhých 10 procent (z čehož jistých je pouze 8 procent v tarifu). Navíc předchozí návrh na zvýšení tarifů o paušální částku 2700 Kč byl pro většinu učitelů výhodnější.

Kromě Pedagogické komory podpořila odboráře i Unie školských asociací CZESHA, která se profiluje jako organizace zaměstnavatelů, a Fórum rodičů. To znamená, že protest podpořily tři

největší školské organizace a jeden mimoškolský spolek. Podobně postupovali zdravotníci, kterým se dokonce podařilo dát dohromady alianci devíti organizací (včetně spolku pacientů), viz neformální uskupení „9 proti kolapsu zdravotnictví“ (www.9pkz.cz).

Nejednotní učitelé

Bohužel v případě pedagogů se nepodařilo zajistit koordinaci a některé organizace vystoupily proti stávce, přestože vlastně chtěly také splnění požadavku školských odborů, jen jim připadal málo ambiciózní. V médiích jejich zástupci vystupovali s požadavkem 15 procent navíc. Přiznám se, že jsem toto počínání Asociace ředitelů základních škol ani Asociace ředitelů gymnázií vůbec nepochopil. Proč nepostupovaly stejně jako Pedagogická komora a nepodpořily 10 procent do tarifů na jedné straně a nepřišly s vlastními požadavky jako my na straně druhé? Viz následujících pětice stávkových požadavků Pedagogické komory:

- 5 % hrubého domácího produktu pro školství,
- výrazné změny v nastavení inkluzivního vzdělávání,
- 130 % průměrné mzdy pro učitele,
- neschválení aktuální novely zákona o pedagogických pracovnících,
- 15 % navíc v roce 2020 pro pedagogy (z toho 10 % do tarifů),
- projednání Otevřeného dopisu politikům za záchranu českého školství vládou.

Předsedové AŘ ZŠ a AŘG tímto přístupem výrazně poškodili mediální obraz učitelstva. Najednou to nebyl spor odbory versus vláda, ale odborářů versus ředitelů škol. Co na tom, že vedení těchto organizací nehovořilo za všechny členy, natož za učitele těchto škol. V řadě z nich se totiž ve skutečnosti stávkovalo. Politici toho samozřejmě využili, protože „rozděl a panuj“ je jejich oblíbená taktika, na kterou snadno nějaká organizace ve školství naskočí, aby se zviditelnila. Média neřší, že Asociace ředitelů ZŠ má pouze 205 členů z celkového počtu 4000 základních škol v ČR, zatímco školské odbory působí na několika tisících školách, CZESHA na více než tisícovce škol a Pedagogická komora rovněž (ředitelů je v Pedagogické komoře sdruženo skoro 500). Do toho přispěla

ještě Učitelská platforma, která má jen pár členů a o níž se ví, že vznikala na MŠMT za podpory odvolaného náměstka Petra Pavlíka na jedné straně a pracovníka Eduinu Michala Kaderky na druhé straně (existuje o tom dokonce oficiální zápis). Mělo jít o protíváhu iniciativy Pedagogické komory po naší úspěšné petici proti kariéernímu řádu, kterou podepsalo skoro 22 000 signatářů.

Nátlak je nepřipustný

Přes tyto excesy hodnotím celou akci jako nadměrně úspěšnou. Popravdě jsem nečekal, že bude účast tak masová. Obzvláště když zbylo na zorganizování stávky jen pár dní. Děkuji všem ředitelům, kteří stávkující zaměstnance podpořili, nebo jim alespoň do něčeho nezasahovali a respektovali svobodné rozhodnutí každého pracovníka do stávky vstoupit, podpořit ji, nebo naopak nestávkovat. Někteří ředitelé škol dokonce kompenzují stávkujícím výpadek celodenního příjmu vyššími odměnami za listopad a prosinec, protože školám tyto peníze v rozpočtu zůstaly.

Za ostudné považuji opačné případy, kdy ředitelé škol stávkující zastrašovali, což je v demokratické společnosti nepřipustné. Pedagogické komoře se ozvali i ředitelé, které dokonce zastrašoval zřizovatel školy. V této souvislosti je nutné zdůraznit, že právo na stávku je zaručeno Listinou základních práv a svobod, která je součástí Ústavy ČR. Děkuji všem odvážným pedagogům, kteří do stávky šli. Respektuji i ty, kteří stávkovat z nějakého důvodu nechtěli. Nátlak ovšem považuji za nepřipustný a doufám, že se během příštích akcí nebude opakovat.

Stávka nemůže být úspěšná v hlavním požadavku navýšit tarify o 10 procent, protože vláda schválila příslušnou tabulku pro pedagogické pracovníky již v pondělí, okamžitě po oficiálním vyhlášení termínu stávky odboráři. Je ovšem úspěšná v tom, že se o problémech ve školství začalo více mluvit. A někteří poslanci již připravují ve spolupráci s Pedagogickou komorou pozměňovací návrhy k navýšení kapitoly školství ve státním rozpočtu na rok 2020.

Byl bych rád, kdyby konečně prošel návrh Pedagogické komory na zvýšení příplatků za třídnictví a specializované činnosti na minimálně 2 500 Kč měsíčně a kdyby se výrazně zvýšily finance na ONIV, které již deset let stagnují. Pokud by se podařilo navýšit rozpočet o více než 5 miliard korun, byly by peníze i na odměny pro učitele, kteří dělají něco navíc. I když můj názor je, že všichni učitelé dělají něco navíc, co v současnosti nemají adekvátně zapláceno.

Byl bych rád, kdyby po vzoru zdravotníků vznikla i ve školství neformální aliance největších organizací, které by postupovalely koordinovaně v případech stávek i dalších akcích. Jen pokud budeme jednotní, můžeme dosáhnout zlepšení stavu českého školství. Středeční stávku chápu jako první krok tímto směrem. Věřím, že záhy přijdou další, a že když potáhneme všichni za jeden provaz, uvidíme pozitivní výsledky velice brzy.

PISA 2018: ČEŠTÍ ŽÁCI SI MÍRNĚ POLEPŠILI

Zlepšení ve všech třech sledovaných gramotnostech – čtenářské, přírodovědné i matematické – u českých žáků prokázaly výsledky mezinárodního šetření PISA 2018. V případě čtenářské gramotnosti se navíc ukázalo, že žáci veřejných škol jsou na tom výrazně lépe než žáci škol soukromých či církevních.

Šetření PISA 2018 se účastnilo celkem 79 zemí (členů OECD a EU). Cílem bylo zjistit, jak jsou na tom 15letí žáci ve čtenářské, přírodovědné i matematické gramotnosti. Česká republika v mezinárodním srovnání skončila ve čtenářské gramotnosti na 25. místě, v matematické na 22. místě a v přírodovědné na 21. místě.

Česká republika se šetření účastní od roku 2000. „Ve čtenářské gramotnosti jsme v roce 2018 dosáhli téměř stejných výsledků jako v roce 2000. Zatímco v roce 2000 byl tento výsledek ve srovnání s ostatními podprůměrný, v roce 2018 byl průměrný. Je to způsobeno tím, že řada zemí se na rozdíl od nás zhoršila,“ komentoval výsledky ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a dodal, že u matematické a přírodovědné gramotnosti se výsledek České republiky (byť zlepšený) nepřiblížil úspěchům, které jsme dosáhli v letech 2003 a 2006.

Vzhledem k tomu, že v roce 2018 byl kladen důraz na čtenářskou gramotnost, přineslo šetření v tom-

to směru detailnější informace, například jakých výsledků dosáhli žáci u různých zřizovatelů. „Jak v základních školách, tak ve víceletých gymnáziích, čtyřletých gymnáziích, středních odborných školách s maturitou i bez maturity dosáhly veřejné školy výsledků statisticky významně lepších než školy soukromé či církevní,“ uvedl ústřední školní inspektor.

Na potřebu vyrovnat rozdílné výsledky žáků v jednotlivých regionech ČR upozornil ve svém hodnocení ministr školství Robert Plaga: „Jsem rád, že došlo k mírnému zlepšení výsledků našich žáků. Musíme se však zaměřit na cílenou podporu regionů, kde je větší procento žáků a studentů ohroženo studijním neúspěchem, protože potenciál v těchto dětech je, je ale potřeba ho podpořit, otevřít a využít. V rámci Strategie 2030+ směřuje jeden z cílů právě do odstranění regionálních disparit a aby se rozevření nůžek mezi regiony v nejbližších letech snižovalo, nikoliv rozšiřovalo.“

mšmt

BYT ŠKOLNÍKA PŘESTAVĚLI V JABLONCI NA MATEŘINKU

Na mateřskou školu pro 24 dětí přestavěli v Jablonci nad Nisou nevyužívaný byt školníka. Kapacita Mateřské školy Nová Pasířská se díky tomu rozšířila o další třídu, dosud měla čtyři. Proměnou prošla i zahrada mateřinky. Na projekt za 31 milionů korun získala radnice bezmála 17 milionů z Integrovaného plánu rozvoje území aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou (IPRÚ).

„Kromě nové třídy vznikl také nápaditě řešený prostor pro spaní, šatna, sociální zařízení i sklad hraček. Rekonstruovaný objekt má výtah a s druhým pavilonem jej spojuje dřevěný krček, který poslouží částečně jako ochrana dětí před sluncem,“ doplnil náměstek primátora Petr Roubíček. Práce trvaly dva roky a zkomplikovala je skála, na kterou dělníci narazili při budování kanalizační přípojky. Areál také dostal nové venkovní osvětlení přístupového chodníku, upravené je i vedení plynu, nová je vodovodní přípojka z ulice U Nisy.

Jablonec nad Nisou zřizuje 18 mateřských škol, jejich kapacita je plně obsazená. V letošním roce do nich chodí 1644 dětí, z toho je zhruba 170 dětí mladších tří let. „Ačkoliv se nám stále daří umísťovat všechny děti, které přijdou se svými rodiči k zápisu, potřebujeme kapacitu navýšovat. Na začátku roku se nám podařilo otevřít třídu pro 24 dětí ve mšenské škole v ulici Josefa Hory, další je tady v Nové Pasířské,“ řekl náměstek pro školství David Mánek.

čtk